

Asia C-318/21**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

21.5.2021

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:Administratīvā apgabaltiesa (maakunnallinen hallintotuomioistuin,
Latvia)**Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:**

11.5.2021

Kantaja:

SIA STOCKHOLM SCHOOL OF ECONOMICS IN RIGA

Vastaaja:

Latvijas Zinātnes padome (Latvian tiedeneuvosto)

Pääasian oikeudenkäynnin kohde

Valitus, jonka on tehnyt SIA STOCKHOLM SCHOOL OF ECONOMICS IN RIGA Administratīvā rajona tiesan (alueellinen hallintotuomioistuin) 8.6.2020 tekemästä päätöksestä, jolla hylättiin kyseisen yhteisön kanne, jossa vaadittiin, että Latvijas Zinātnes padomen (Latvian tiedeneuvosto) 19.9.2019 tekemä päätös todettaisiin lainvastaiseksi ja sille tunnustettaisiin oikeus 300 000 euron suuruiseen vahingonkorvaukseen.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pyytää SEUT 267 artiklan nojalla pääasian oikeudenkäynnin kirjallisessa vaiheessa tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti 17.6.2014 annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 2 artiklan 83 alakohdan tulkintaa tarkoituksenaan määrittää, voidaanko yhteisöä, jonka toiminnan tavoitteisiin kuuluu harjoittaa riippumattomasti perustutkimusta,

teollista tutkimusta tai kokeellista kehittämistä tai levittää tällaisen toiminnan tuloksia koulutuksen, julkaisujen tai tiedonsiirron kautta mutta jonka oma rahoitus koostuu suureksi osaksi taloudellisesta toiminnasta peräisin olevista tuloista, pitää tutkimus- ja tiedonlevittämisorganisaationa. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin toivoo lisäksi selvitettävän, onko tätä luokittelua varten perusteltua soveltaa taloudellisen toiminnan ja muun kuin taloudellisen toiminnan rahoituksen (tulot ja menot) suhdetta koskevaa edellytystä ja minkä täytyy tällaisessa tapauksessa olla taloudellisen toiminnan ja muun kuin taloudellisen toiminnan rahoituksen prosenttiosuus.

Ennakkoratkaisukysymykset

1) Onko tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti 17.6.2014 annetun komission asetuksen N:o 651/2014 2 artiklan 83 alakohtaa tulkittava siten, että yhteisöä (kuten korkeakoulut tai tutkimuslaitokset, teknologiansiirtoelimet, innovaatioiden välittäjät, tutkimussuuntautuneet fyysiset tai virtuaaliset yhteistyöyhteisöt), jonka toiminnan tavoitteisiin kuuluu harjoittaa riippumattomasti perustutkimusta, teollista tutkimusta tai kokeellista kehittämistä tai levittää tällaisen toiminnan tuloksia koulutuksen, julkaisujen tai tiedonsiirron kautta mutta jonka rahoitus koostuu suureksi osaksi tuloista, jotka ovat peräisin taloudellisesta toiminnasta, voidaan pitää tutkimus- ja tiedonlevittämisorganisaationa?

2) Onko perusteltua soveltaa taloudellisen toiminnan ja muun kuin taloudellisen toiminnan rahoituksen (tulot ja menot) suhdetta koskevaa edellytystä sen määrittämiseksi, täyttääkö yhteisö tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti 17.6.2014 annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 2 artiklan 83 alakohdassa säädetyn vaatimuksen, jonka mukaan yhteisön toiminnan pääasiallisena tavoitteena on harjoittaa riippumattomasti perustutkimusta, teollista tutkimusta tai kokeellista kehittämistä tai levittää tällaisen toiminnan tuloksia koulutuksen, julkaisujen tai tiedonsiirron kautta?

3) Jos toiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava myöntävästi, minkä pitäisi olla taloudellisen toiminnan ja muun kuin taloudellisen toiminnan rahoituksen prosenttiosuus määritettäessä sitä, onko yhteisön toiminnan pääasiallisena tavoitteena harjoittaa riippumattomasti perustutkimusta, teollista tutkimusta tai kokeellista kehittämistä tai levittää tällaisen toiminnan tuloksia koulutuksen, julkaisujen tai tiedonsiirron kautta?

4) Onko tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti 17.6.2014 annetun komission asetuksen N:o 651/2014 2 artiklan 83 alakohtaan sisältyvää sääntöä, jonka mukaan yritykset, jotka voivat käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa hanketta ehdottavassa yhteisössä esimerkiksi osakkaana tai jäsenenä, eivät voi saada etuoikeutta tämän yhteisön saavuttamiin tuloksiin, tulkittava siten, että tämän

yhteisön jäsenet tai osakkeenomistajat voivat olla joko voittoa tavoittelevia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä (mukaan lukien vastikkeellisten koulutuspalvelujen tarjoaminen) tai voittoa tavoittelemattomia henkilöitä (esimerkiksi yhdistys tai säätiö)?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohta ja 3 kohdan c alakohta sekä 179 artiklan 1 ja 2 kohta.

Tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti 17.6.2014 annettu komission asetus (EU) N:o 651/2014, johdanto-osan 49 perustelukappale ja 2 artiklan 83 alakohta.

Euroopan komission tiedonanto 27.6.2014, ”Puitteet tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävälle valtiontuelle” (2014/C 198/01), 2.1 kohta.

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Yhdistys- ja säätiölain (Biedrību un nodibinājumu likums) 2 §:n 2 momentti ja 7 §.

2 §:n 2 momentti: Säätiö – – on perustajan määrätarkoitukseen osoittama omaisuusmassa, jolla ei tavoitella voittoa.

7 §:n 1 momentti: – – säätiöllä on oikeus harjoittaa muun toiminnan ohella taloudellista toimintaa, joka liittyy sen omaisuuden ylläpitoon tai hyödyntämiseen, sekä harjoittaa jotain muuta taloudellista toimintaa säätiön tavoitteiden saavuttamiseksi.

7 §:n 2 momentti: Säätiön tuloja – – voidaan käyttää vain säädessä määrätyn tavoitteen saavuttamiseksi. Säätiön harjoittamasta taloudellisesta toiminnasta saatuja voittoja ei voida jakaa sen perustajille.

Riikan kauppakorkeakoulusta annetun lain (Likums “Par Rīgas Ekonomikas augstskolu”) 1, 2, 4, 7 ja 8 §, joiden nojalla kantaja on korkeakoulu, joka tarjoaa akateemista koulutusta, kehittää taloustieteellistä toimintaansa ja palvelee Latvian kansan etuja ja jonka tavoitteisiin kuuluu tieteen kehittäminen ja yhtenä tehtävänä on taloustieteiden perus- ja soveltava tutkimus.

Perus- ja soveltavan tutkimuksen hankkeiden arviointimenettelyistä ja niiden rahoituksen hallinnoinnista 12.12.2017 annettu valtioneuvoston asetus nro 725 (Ministru kabineta 2017. gada 12. decembra noteikumi Nr. 725 ”Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu izvērtēšanas un finansējuma administrēšanas kārtība”), 2.7., 2.9 ja 12.5 §

2.7 §: Hanketta ehdottava yhteisö: tieteellisten laitosten rekisteriin kirjattu tieteellinen laitos, joka oikeusasemastaan (julkis- tai yksityisoikeudellinen) tai rahoitustavastaan riippumatta harjoittaa pääasiallista muuta kuin taloudellista toimintaa toimintasääntöjensä (perussääntö, sisäiset säännöt tai perustamisasiakirja) mukaisesti ja vastaa tutkimuslaitoksen määritelmää, sellaisena kuin siitä säädetään tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti 17.6.2014 annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 2 artiklan 83 alakohdassa.

2.9 §: pääasiallinen muu kuin taloudellinen toiminta: tutkimuslaitoksen toiminta, joka ei sisälly Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa vahvistettujen toimintojen alaan, mukaan lukien:

2.9.1. opettajien toiminta, jonka tavoitteena on lisätä henkilöstömäärää ja henkilöstön pätevyyttä;

2.9.2. riippumaton tutkimus ja kehitys, jonka tarkoituksena on lisätä osaamista ja parantaa ymmärrystä, mukaan lukien yhteistutkimus ja -kehitys, jonka yhteydessä tutkimuslaitos osallistuu tehokkaaseen yhteistyöhön;

2.9.3. tutkimustulosten jakaminen ilman yksinoikeutta ja syrjimättömällä tavalla, mukaan lukien opetus, vapaa pääsy tietokantoihin, vapaasti saatavilla olevat julkaisut tai avoimen koodin ohjelmat;

2.9.4. osaamisen ja teknologian siirtäminen sillä edellytyksellä, että

2.9.4.1. osaamisen ja teknologian välittämistä koskevaa toimintaa harjoittaa tutkimuslaitoksen yksikkö tai tutkimuslaitoksen tytäryhtiö (kauppayhtiö, jossa emoyhtiön osallistumisosuus on yli 50 prosenttia tai jossa emoyhtiöllä on enemmistö äänioikeuksista ja joka vastaa tutkimuslaitoksen määritelmää), tutkimuslaitos yhdessä muiden tutkimuslaitosten kanssa tai tutkimuslaitos kolmansien osapuolten kanssa tekemällä sopimuksia, jotka liittyvät tiettyihin palveluihin avoimessa tarjouskilpailussa.

2.9.4.2. kaikki tällaisesta toiminnasta saadut voitot on sijoitettava uudelleen tutkimuslaitoksen pääasialliseen toimintaan.

12.5 §: Tiedeneuvoston on arvioitava, onko haettu hanke seuraavien hallinnollista yhdenmukaisuutta koskevien edellytysten mukainen: hankkeen toteuttajan on oltava kyseisessä asetuksessa säädetyt edellytykset täyttävä tieteellinen laitos.

Lyhyt esitys tosiseikoista ja pääasian oikeudenkäynnistä

- 1 Latvian tiedeneuvosto (jäljempänä tiedeneuvosto) hyväksyi 22.5.2019 tekemällään päätöksellä vuonna 2019 toteutettavia perus- ja soveltavan

tutkimuksen hankkeita koskevan yleisen kilpailumenettelyn säännöt ja julkaisi hankkeita koskevan kilpailuilmoituksen (jäljempänä kilpailuilmoitus).

- 2 Kantaja SIA STOCKHOLM SCHOOL OF ECONOMICS IN RIGA esitti kilpailuilmoituksen perusteella hankkeen ”Käyttämättömän resurssin analysointi: ikääntyneet naisryttäjät Baltian maissa” (jäljempänä ehdotettu hanke).
- 3 Kantajan hanke-ehdotus hylättiin 19.9.2019 annetulla tiedenevoston päätöksellä (jäljempänä päätös) sillä perusteella, että se ei täyttänyt perus- ja soveltavan tutkimuksen hankkeiden arviointimenettelyistä ja niiden rahoituksen hallinnoinnista 12.12.2017 annetun valtioneuvoston asetuksen nro 725 (jäljempänä valtioneuvoston asetus nro 725) 12.5 §:ssä mainittua tukikelpoisuusperustetta, jonka mukaan hankkeen toteuttajan on oltava ”tieteellinen laitos, joka täyttää tämän asetuksen edellytykset”.
- 4 Tiedenevosto totesi päätöksessään, että kantajaa ei voitu pitää tieteellisenä laitoksena, joka voisi hakea tukea valtion varoista, koska ei voitu todeta, että se olisi täyttänyt valtioneuvoston asetuksen nro 725 2.7 §:n ja 17.6.2014 annetun Euroopan komission asetuksen N:o 651/2014 (jäljempänä asetus N:o 651/2014) 2 artiklan 83 alakohdassa säädetyt edellytykset.
- 5 Tämä päätelmä perustuu siihen, että ehdotetusta hankkeesta ilmenee, että vuonna 2018 kantajan muuta kuin taloudellista toimintaa koskevan toiminnan osuus oli 34 prosenttia, kun taloudellisen toiminnan osuus oli 66 prosenttia. Tästä syystä tiedenevosto katsoi, että kantajan pääasiallinen toiminta oli liiketoimintaa eikä voitu katsoa, että sen pääasiallisena tarkoituksena olisi ollut harjoittaa riippumattomasti perustutkimusta, teollista tutkimusta tai kokeellista kehittämistä tai levittää tällaisen toiminnan tuloksia koulutuksen, julkaisujen tai tiedonsiirron kautta. Tiedenevosto katsoi lisäksi, että kantajan esittämiin asiakirjoihin ei sisältynyt mitään tietoja, joista olisi ilmennyt, että kaikki kantajan pääasiallisesta toiminnasta saamat varat olisi sijoitettu uudelleen kyseiseen pääasialliseen toimintaan.
- 6 Kantaja nosti kanteen tiedenevoston päätöksestä siltä osin kuin siinä oli todettu, ettei sitä voitu pitää valtioneuvoston asetuksessa nro 725 tarkoitettuna tieteellisenä laitoksena, ja esitti jäljempänä mainittavat perustelut.
- 7 Kantaja katsoi täyttävänsä valtioneuvoston asetuksen nro 725 12.5 §:n mukaisen edellytyksen, koska se oli kirjattu tieteellisten laitosten rekisteriin ja harjoitti lisäksi pääasiallisesti muuta kuin taloudellista toimintaa kyseisen asetuksen 2.9 §:ssä tarkoitettulla tavalla.
- 8 Kantaja esitti tässä yhteydessä asiakirjoja, joilla oli tarkoitus osoittaa, että pääasialliseen toimintaan kohdistetut rahoituspanokset oli erotettu taloudellisesta toiminnasta ja että kantajan tästä taloudellisesta toiminnasta saamat tuotot sijoitettiin uudelleen tutkimuslaitoksen pääasialliseen toimintaan.

- 9 Kantaja väitti niin ikään, että tiedenevosto ei ollut ottanut huomioon kantajan organisaatorakennetta. Sen mukaan kantajan ainoa osakas oli ”Rīgas Ekonomikas augstskola – Stockholm School of Economics in Riga” -niminen säätiö, joka yhdistys- ja säätiölain 2 §:n 2 momentin mukaisesti ei tavoittele voittoa. Kantaja väitti lisäksi poikkeavansa muista yksityisoikeudellisista yhteisöistä, koska oli lähtökohtaisesti mahdotonta, että sen saamia voittoja ei olisi sijoitettu sen pääasialliseen toimintaan.
- 10 Kantajan mielestä sen esittämistä asiakirjoista ilmeni, että varat, jotka se sijoitti tutkimustoimintaan, olivat suurempia kuin tulot, joita se sai tästä samasta toiminnasta. Se väitti lisäksi harjoittavansa tutkimusta joko omilla varoillaan tai tätä tutkimustoimintaa varten saamallaan avustuksilla.
- 11 Kantajan mukaan sen toimintaa sääntelevästä Riikan kauppakorkeakoulusta annetusta erityislaista, sen perussäännöstä ja perustamisesta koskevista säännöistä ilmenee, että yksi sen pääasiallisen toiminnan muodoista oli tutkimuksen ja tieteellisen työn harjoittaminen.
- 12 Administratīvā rajona tiesa hylkäsi kanteen 8.6.2020 antamallaan tuomiolla.
- 13 Kyseisen tuomioistuimen mukaan yksi kantajan määrittelemistä toimialoista on tieteellinen toiminta, jonka yhteydessä toteutettiin taloustieteellisiä perus- ja soveltavia tutkimuksia ja yhdistettiin niiden tulokset. Sen mielestä myös kantaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa, jota ei kielletä yhdistys- ja säätiölaissa.
- 14 Administratīvā rajona tiesan mukaan vuoden 2018 liikevaihdon määrää koskevasta tiedotteesta, joka oli kantajan hanke-ehdotuksen liitteenä, ilmenee, että kantajan taloudelliseen toimintaan liittyvät tulot ja menot ovat ensisijaisia (suurempia) verrattuna muuhun kuin taloudelliseen toimintaan. Se katsoo näin ollen, että kantaja ei kuulu tieteellisiin laitoksiin, joille voidaan säännösten mukaan myöntää valtion rahoitusta perus- ja soveltavan tutkimuksen harjoittamiseen.
- 15 Kyseisen tuomioistuimen mukaan valtioneuvoston asetuksesta nro 725 ja komission asetuksesta N:o 651/2014 ilmenee, että jotta voitaisiin hakea perus- ja soveltavaan tutkimukseen tarkoitettua rahoitusta, hanketta ehdottavan yhteisön muun kuin taloudellisen toiminnan on oltava ensisijaista tai prosentuaalisesti suurempaa.
- 16 Tuomioistuin totesi asetuksen N:o 651/2014 välittömästä sovellettavuudesta, että siinä vahvistetaan sisämarkkinoiden kanssa yhteensopivat valtiontukien ryhmät ja yhteiset säännökset, joita sovelletaan valtiontukien myöntämiseen, mutta siinä ei vahvisteta hankkeita ehdottavien yksiköiden konkreettisia valintaperusteita. Se toteaa, että vähentääkseen epävarmuutta valtiontukien käyttämisestä taloudellisessa toiminnassa Latvian lainsäätäjät vahvisti näin ollen, että valtiontuet perus- tai soveltavan tutkimuksen harjoittamista varten myönnettäisiin tieteellisille laitoksille, joiden pääasiallinen toiminta (pääasiallinen tarkoitus) ei liittynyt taloudelliseen toimintaan.

- 17 Kantaja valitti Administratīvā rajona tiesan tuomiosta jäljempänä esitettävien perustein.
- 18 Kantaja esittää valituksensa tueksi, että Administratīvā rajona tiesa ei ole tarkastellut sitä, että perus- ja soveltavaa tutkimusta voidaan harjoittaa sekä taloudellisen toiminnan että muun kuin taloudellisen toiminnan yhteydessä ja että tuomioistuimen päätelmää asetuksen N:o 651/2014 välittömästä sovellettavuudesta on pidettävä perusteettomana.
- 19 Se esittää ensinnäkin, että Latvian lainsäätävä ei ole vahvistanut, että hanketta ehdottavan laitoksen toiminnan aloilla, jotka eivät ole luonteeltaan taloudellisia, olisi oltava ensisijaista tai että tällaisesta toiminnasta saatavien tulojen pitäisi ylittää taloudellisesta toiminnasta saatavat tulot.
- 20 Se esittää toiseksi, että lainsäätävä on ottanut valtioneuvoston asetuksen nro 725 2.7 §:ssä käyttöön viittauksen siihen, että hanketta ehdottavan yhteisön on täytettävä asetuksen N:o 651/2014 vaatimukset. Näiltä osin myös tämän säännöksen soveltamisen osalta on tarkasteltava, onko se asetuksen N:o 651/2014 2 artiklan 83 alakohdan hengen ja tarkoituksen mukainen.
- 21 Kantaja katsoo, että valtioneuvoston asetusta nro 725 ei voida tulkita erikseen siitä, mitä asetuksessa N:o 651/2014 säädetään. Sen mielestä ei voida hyväksyä asetuksen N:o 651/2014 tulkintaa, joka olisi ristiriidassa Euroopan komission tiedonannossa esitetyn oikeussääntöjen tulkinnan kanssa.

Pääasian asianosaisten keskeiset väitteet

Pääasian asianosaisten keskeiset väitteet esitetään tosiseikkoja ja asian käsittelyn vaiheita koskevassa kuvauksessa.

Lyhyt yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteluista

- 22 Apgabaltiesan (maakunnallinen hallintotuomioistuin) on ratkaistava kysymys, joka koskee sitä, onko mahdollista katsoa, että kantaja on tieteellinen laitos, joka täyttää valtioneuvoston asetuksen nro 725 (samoin kuin asetuksen N:o 651/2014 2 artiklan 83 kohdan) vaatimukset, ja että sillä on oikeus saada valtion rahoitusta tutkimustyötä varten. Sekä tiedeneuvosto että Administratīvā rajona tiesa katsoivat, että kantaja ei kuulunut sellaisten tieteellisten laitosten ryhmään, joille voidaan myöntää valtiontukia perus- ja soveltavan tutkimuksen harjoittamiseen, koska kantajan taloudellisesta toiminnan tulot ja menot ovat ensisijaisia (suurempia) kuin muusta kuin taloudellisesta toiminnasta saatavat tulot. Samaan aikaan asiassa on olennaisen tärkeää määrittää tutkimuslaitoksen jäsenen asema eli se, tavoittelee se toiminnassaan voittoa vai ei ja poissuljetaanko siltä kaikki edut, joita voidaan saada tutkimustulosten hyödyntämisestä.

- 23 Riikan kauppakorkeakoulusta annetusta laista ja kantajan muista perustamisasiakirjoista ilmenee, että sen toiminta perustuu ensisijaisesti koulutusohjelmien hyödyntämiseen ja tieteelliseen tutkimukseen.
- 24 Kantajan mukaan sen toiminta ei ole liiketoimintaa ja sen organisaatorakenne on sellainen, että kantajan (säätio) jäsen ei voi saada mitään etua tutkimustulosten hyödyntämisestä.
- 25 Kantajan ainoa jäsen, ”Rīgas Ekonomikas augstskolas Stockholm School of Economics in Riga” -säätio on kirjattu yhdistys- ja säätiorekisteriin ja se tavoittelee toiminnassaan pääasiallisesti yleistä etua, koska se pyrkii edistämään laadukasta yrittäjäyiosaamista ja tieteen kehitystä sekä takaamaan sen saatavuuden ja edistää tällä tavoin Baltian maiden ja Latvian alueen taloudellista kehitystä. Kyseisen säätion tarkoituksena on myös taata kantajan toiminta Latvian tasavallassa ja kehittää sitä huolehtimalla korkeakoulun asianmukaisesta hallinnosta ja lahjoitusten hankkimisesta, mikä on tarpeen korkeakoulun toimintaa varten ja opiskelijoiden avustamiseksi myöntämällä stipendejä lukukausimaksujen kattamista varten, tarkoituksena antaa Baltian maiden lahjakkaille opiskelijoille mahdollisuus saada kilpailukykyistä yrittäjäyyskoulutusta lähellä kotoaan Baltian maiden talouden hyväksi, varmistaen ja edistäen siten erittäin pätevän henkilöstön ja nuorten yrittäjien pääsyä Latvian, Liettuan ja Viron elinkeinoelämään.
- 26 Näin ollen voidaan yhtyä kantajaan siltä osin, että voitot, joita säätio saa taloudellisesta toiminnastaan, voidaan käyttää vain sen perussäännössä määritetyn tavoitteen saavuttamiseksi.
- 27 Kansallisesta lainsäädännöstä ilmenee, että hakijan on valtion rahoituksen saamiseksi täytettävä kolme päällekkäistä edellytystä valtioneuvoston asetuksen nro 725 2.7 §:n mukaisesti. Konkreettisesti: 1) hanketta ehdottavan yhteisön pitää olla kirjattuna tieteellisten laitosten rekisteriin, 2) kyseisen yhteisön on harjoitettava toimintasääntöjensä (perussääntö, sisäiset säännöt tai perustamisasiakirja) mukaisesti pääasiallisesti muuta kuin taloudellista toimintaa, siten kuin kyseisen asetuksen 2.9 §:ssä määritellään, ja 3) hanketta ehdottavan yhteisön on vastattava asetuksen N:o 651/2014 2 artiklan 83 alakohdassa vahvistettua tutkimuslaitoksen määritelmää.
- 28 Euroopan komission tiedonannon 27.6.2014, jonka otsikkona on ”Puitteet tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävälle valtioneutuelle” (2014/C 198/01) (jäljempänä komission tiedonanto) 2.1 kohdassa todetaan, että tutkimus- ja tiedonlevittämisorganisaatiot ovat valtioneutuen saajia, jos niille myönnetty julkinen rahoitus täyttää kaikki Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan edellytykset. Tiedonannossa selvennetään valtioneutuen käsitettä siten, että tuensaajan on oltava yritys, mutta tämä ei riipu sen oikeudellisesta asemasta, toisin sanoen siitä, onko se julkis- tai yksityisoikeudellinen yhteisö, tai taloudellisen toiminnan luonteesta, toisin sanoen, onko se voittoa tavoitteleva tai tavoittelematon. Ratkaisevaa on

pikemminkin se, harjoittaako tuensaaja taloudellista toimintaa, jossa on kyse tuotteiden tai palveluiden tarjoamisesta tietyillä markkinoilla.

- 29 Komission tiedonannon 2.1.1 kohdassa puolestaan määrätään, että jos sama yksikkö harjoittaa sekä taloudellista että muuta toimintaa, muun kuin taloudellisen toiminnan julkinen rahoittaminen ei kuulu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, jos taloudellinen ja muu toiminta sekä niiden kustannukset, rahoitus ja tulot voidaan erottaa selkeästi toisistaan ja näin estää tehokkaasti ristikkäistuen siirtyminen taloudelliseen toimintaan. Kustannusten, rahoituksen ja tulojen asianmukainen jako voidaan osoittaa kyseisen yhteisön tilinpäätöksen avulla.
- 30 Asetuksen N:o 651/2014 2 artiklan 83 alakohdassa vahvistetussa tutkimuslaitoksen määritelmässä ei säädetä siitä, että tutkimuslaitoksen pitäisi saada tietty konkreettinen osuus liikevaihdon määrästä muusta kuin taloudellisesta päätoiminnasta. Unionin oikeudessa vahvistetaan velvollisuus erottaa rahoitus ja tulot toisistaan, jotta estettäisiin ristikkäistuki, ja tutkia, onko osakkeenomistajilla ja yrityksen muilla osakkeilla mahdollisuus käyttää yhteisön tuloksia hyväkseen vai ei.
- 31 Jos Administratīvā rajona tiesan ja tiedenevoston esittämiä edellytyksiä tuen myöntämiseksi tieteelliselle laitokselle pidetään siltä osin asianmukaisina kuin taloudelliseen toimintaan liittyvien tulojen ja menojen pitää olla prosentuaalisesti pienempiä kuin muuhun kuin taloudelliseen toimintaan liittyvien, yksityisillä korkeakouluilla olisi rajoitetut mahdollisuudet saada valtiontukea tutkimukseen ja sallittaisiin epäyhdenvertainen kohtelu, koska näiden korkeakoulujen taloudellisen toiminnan tulot ja menot ovat aina suurempia kuin julkisten korkeakoulujen. Viimeksi mainittujen osalta konkreettisesti lukukausimaksuista saatavat tulot luetaan muuhun kuin taloudelliseen toimintaan, kun taas yksityisten korkeakoulujen tapauksessa lukukausimaksuista saadut tulot luetaan taloudelliseen toimintaan. Tosiasiallisesti julkisten ja yksityisten korkeakoulujen samantyyppiset tulot kohdennetaan kahteen eri luokkaan, mistä aiheutuu hakijoiden epäyhdenvertaista kohtelua.
- 32 Kun otetaan huomioon vain ja yksinomaan Administratīvā rajona tiesan ja tiedenevoston esittämä prosentiosuuksien matemaattinen jakauma, evätään yksityisiltä korkeakouluilta olennaisilta osin oikeus saada valtiolta rahoitusta tieteellisen tutkimuksen harjoittamiseen. Komission tiedonannon johdanto-osan 3 kohdassa todetaan, että Eurooppa 2020 -strategiassa esitettiin Innovaatiouniionilippulaivahanke, jonka tavoitteena on parantaa reunaehtoja ja rahoituksen saantia tutkimustyötä ja innovointia varten sen varmistamiseksi, että innovatiiviset ideat voidaan muuntaa kasvua ja työllisyyttä luoviksi tuotteiksi ja palveluiksi. Nyt käsiteltävässä asiassa on katsottava, että Administratīvā rajona tiesan ja tiedenevoston tulkinta asetuksen N:o 651/2014 2 artiklan 83 alakohdan määritelmästä on ristiriidassa unionin vahvistamien tavoitteiden ja komission tiedonannossa valtiontukien myöntämismenettelystä esitetyn näkemyksen kanssa.

Sääntöjen soveltaminen tällä tavoin johtaa lisäksi julkisten ja yksityisten korkeakoulujen epäyhdenvertaiseen kohteluun.

Asetuksen N:o 651/2014 johdanto-osan 49 perustelukappaleessa kuvataan yleisesti prosenttiosuutta, kun laitoksen infrastruktuuria käytetään pääasiallisesti muuhun kuin taloudelliseen toimintaan. Tästä laitoksen infrastruktuurin prosentuaalisesta jakautumasta ei voida kuitenkaan päätellä, että asetuksessa N:o 651/2014 määriteltäisiin, onko määriteltäessä tutkimus- ja tiedonlevittämislaitoksia perusteltua ottaa huomioon laitoksen rahoituspanosten prosentuaalista jakaumaa taloudellisen ja muun kuin taloudellisen toiminnan rahoituksen tuloihin ja menoihin ratkaistaessa, voidaanko laitosta pitää asetuksessa N:o 651/2014 tarkoitettuna tutkimus- ja tiedonlevittämislaitoksena.

TYÖASIAKIRJA